

ಅಡರ್ಡೇರಿ ಕೋಡಗಂಗಳ್
ಕಡುಪಿಂದೀಡಾಡೆ ಘಳಿಲನೊಡೆದಳಗಾಯಿಂ
ದೇವಿಡದೊಸರ್ವೆಳನೀರ್ಗಳ್
ಮಡುಗೊಂಡೋವುತ್ತುಮಿಪುರ್ವಮಲ್ಲಿಯಬನಮಂ

ಕಪಿಗಳು ಉತ್ತಾಹದಿಂದ ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಎಳೆಗಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಎಸೆದಾಡಲು, ಒಡೆದ ಎಳೆಗಾಯಿಗಳಿಂದ ಸೋರುವ ಎಳನೀರುಗಳೇ ಅಲ್ಲಿನ ತೋಟಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದವಂತೆ. ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾದ ವರ್ಣನೆ. ಉತ್ತೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರವು ಸ್ವಭಾವೋಕ್ತಿಯ ಜೊತೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉರೆಕಾಯ್ವ ಬಿಸಿಲೊಳಿಮ್ಮಂ
ಮರೆದುಂ ಕೊರಗಿಸದೆ ಪೊರೆದುದಂಬೊಲವಿಂ ಬಂ
ದೇರಗುವವೋಲ್ ತನೆಯಿಂ ಕಾ—
ಲೈರಗುವ ಕಳವೆಗಳವಲ್ಲಿಯುಂ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ

ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೊರಗಿಸದ ಕಾಪಾಡಿದ ಈ ನೆಲಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ (ಕಾಲಿಗೆ ಎರಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ) ಭತ್ತದ ತೆನೆಗಳು ಭೂಮಿಗೆ ಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುವ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಗಳು ಆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ ಪಸರಿಸಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲದೆ, ಆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ 'ಕೀಳ್' ಎಂದರೆ ಕುದುರೆಯ ಕಡಿವಾಣ (ಕೀಳು, ಕಡಿಮೆ ಎಂದಲ್ಲ), 'ಕವರ್' ಎಂದರೆ ಚಪ್ಪರ (ಅಪಹಾರವೆಂದಲ್ಲ), 'ಬಂದಿ'ಯೆಂದರೆ ತೋಳುಬಂದಿಯೆಂಬ ಆಭರಣ (ಸೆರೆ ಎಂದಲ್ಲ) ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೇ ಹೊರತು ಅವುಗಳಿಗಿರುವ ಹೀನಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಆ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಜನರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಲೇ, ಶ್ಲೇಷಾರ್ಥದ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವಂ ಕಥೆಯ ಸಾರಾಂಶವಿಷ್ಟು:

'ಪೂವಿನ ಪೊಳಲ್' ಎಂಬ ನಗರದಲ್ಲಿನ ದೊರೆ ನನೆಯಂಬ (ನನೆ-ಮೊಗ್ಗು, ನನೆಯಂಬ-ಹೂಬಾಣವುಳ್ಳವ). ವಸಂತಾಗಮನವಾಗುತ್ತದೆ. ನನೆಯಂಬ ವಿಹಾರದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅಚ್ಚರಸಿ(ಅಪ್ಪರ ಸ್ತ್ರೀಯ ತದ್ವದ)ಯೊಬ್ಬಳು ಅವನಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳನ್ನು ಕುರಿತು ನನೆಯಂಬ 'ನನಗೆ ಈ ಸುಂದರ ವನವನ್ನು ಹಿಂದೆಲ್ಲಿಯೋ ನೋಡಿದಂತಿದೆ. ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಹೇಳು' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅವಳು ಹೇಳತೊಡಗುತ್ತಾಳೆ - ಕುಂಪಿನ ಪೊಳಲ್ ಎಂಬ ಸುಂದರವಾದ ನಗರವಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕಾಮನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಅಪೂರ್ವ ಸುಂದರಿಯಾದ ಇಚ್ಛೆಗಾರ್ತಿ (ರತಿ). ಒಂದು ಜಕ್ಕುವಕ್ಕಿಯು 'ಶಿವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ನಿನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ ಸಹಾಯಕನಾದ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿದು, ತನ್ನ ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವವರು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ' ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಶಿವನ ಕೃತ್ಯದಿಂದ ಕುಪಿತನಾದ ಕಾಮ ಅವನ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾದ. ವಸಂತ, ಕಾಮನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ, ಮೊದಲು ಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣವೆಂದ. ಒಪ್ಪಿದ ಕಾಮ ತಂಗಾಳಿಯನ್ನು ದೂತನಾಗಿ ಕಳುಹಿದ. ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗದೇ ಕಾಮ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಟ. ಶಿವ-ಕಾಮರ ನಡುವೆ ಯುದ್ಧ. ದೇವತೆಗಳೇ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು. ಕಾಮನ ಹೂಬಾಣಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿ, ಶಿವನ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಓಡಿಹೋಯಿತು. ಶಿವನೊಬ್ಬನೇ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ನಿಂತ. ಈಗಲಾದರೂ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಬಿಡು ಎಂದು ಕಾಮ ಹೇಳಿದ. ಶಿವ ನಿರಾಕರಿಸಿದ. ಕಾಮನ ಪುಷ್ಟ ಬಾಣಗಳು ಶಿವನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದವು. ಶಿವ ಅರೆವೆಣ್ಣಾದ (ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರನಾದ). ಶಿವ ಉಗ್ರರೂಪಿಯಾಗಿ - 'ನೀನು ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಕಾಣದಂತಾಗು'